

مقدمه

حسابهای منطقه‌ای مجموعه‌ای از اطلاعات آماری است که به صورت جامع و هدفمند مطالعه کمی و منظم فعالیت‌های اقتصادی یک منطقه مشخص را برای یک دوره زمانی مشخص که به طور معمول یک سال است، امکان پذیر می‌سازد. مبانی نظری حساب‌های منطقه‌ای، همانند حساب‌های ملی، مبتنی بر آخرین ویرایش سیستم حساب‌های ملی "SNA 93" است.

حساب‌های منطقه‌ای نقش شایان توجهی در برنامه‌ریزی منطقه‌ای دارد، به طوری که تحقق اهداف برنامه‌ریزی منطقه‌ای بدون استفاده از یافته‌های حساب‌های منطقه‌ای امکان‌پذیر نیست. آمارهای منطقه‌ای مناسب و قابل اطمینان، پی‌ریزی محکمی را برای سرمایه‌گذاری به منظور کاهش نابرابری‌های اقتصادی و اجتماعی بین مناطق فراهم می‌کند. اطلاعات سال 1390 الی 1395 بر اساس نتایج جدید جداول داده ستانده سال 1390 آورده شده و به همین سبب تعداد بخش‌های اصلی از 15 بخش به 18 بخش اصلی افزایش یافته است.

سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی استان خوزستان برای اولین بار در سال 1378 به اطلاعات مربوط به حساب‌های منطقه‌ای پرداخت و از آن زمان تاکنون نیز این اطلاعات به طور سالانه ارائه و منتشر می‌گردد.

لازم به ذکر است به دلیل تغییر چارچوب کارگاهی طرح آمارگیری از کارگاه‌های صنعتی 10 نفر کارکن و بیشتر و بازنگری سری زمانی مربوط به آن و در نتیجه بازنگری رشته فعالیت‌های مرتبط با صنعت، اطلاعات حساب‌های منطقه‌ای سال‌های 1390 الی 1395 تجدید نظر شده است. همچنین اطلاعات حساب‌های

منطقه‌ای سال 1396 نیز به علت تأخیر در انتشار طرح آمارگیری کارگاه‌های صنعتی و به تبع آن برخی رشته فعالیت‌ها، با تأخیر مواجه گردیده است

تعاریف مفاهیم

تولید اقتصادی: فرایندی است که با استفاده از داده‌های نیروی کار، سرمایه، کالاها و خدمات تحت کنترل و مسئولیت یک واحد نهادی، به‌منظور تولید کالاها و خدمات دیگر انجام می‌گیرد.

تولید اقتصادی از دیدگاه حساب‌های ملی: حد و مرز تولید در سیستم حساب‌های ملی، محدودتر از حد و مرز کلی آن است. به‌دلایلی، آن دسته از فعالیت‌های انجام شده توسط خانوارها که خدمات شخصی و خانگی را برای مصرف نهایی خود تولید می‌کنند، در سیستم حساب‌های ملی تولید محسوب نمی‌شود.

واحد نهادی: موجودیتی اقتصادی است که با استفاده از حقوق خود، قابلیت تملک دارایی‌ها، تقبل بدهی‌ها و اشتغال به فعالیت‌های اقتصادی و مبادله با سایر موجودیت‌ها را دارد و می‌تواند مجموعه کاملی از حساب‌ها، از جمله ترازنامه دارایی‌ها و بدهی‌های مربوط به خود را تهیه کند. واحدهای نهادی در قالب 5 بخش زیر طبقه‌بندی می‌شوند:

- 1- شرکت‌های مالی
- 2- شرکت‌های غیر مالی
- 3- دولت
- 4- مؤسسات غیر انتفاعی در خدمت خانوارها
- 5- خانوارها

کالاها: اشیایی فیزیکی هستند که برای آن‌ها تقاضا و

امکان ایجاد حق مالکیت، وجود دارد و مالکیت آنها می‌تواند از طریق مبادله در بازار، از یک واحد نهادی به واحد نهادی دیگر منتقل شود.

خدمات: ستانده‌های ناهمگنی هستند که تولید آنها بر اساس سفارش انجام می‌گیرد. خدمات دارای موجودیت مستقلی نیستند که امکان ایجاد حق مالکیت بر آنها وجود داشته باشد. خرید و فروش خدمات از تولید آنها جدا نیست و این دو فرایند همزمان صورت می‌گیرد.

محصول ناخالص داخلی: محصول ناخالص داخلی، نتیجه نهایی فعالیت‌های اقتصادی واحدهای تولیدی مقیم یک کشور در یک دوره زمانی معین است. محصول ناخالص داخلی به سه روش تولید، هزینه و درآمد محاسبه می‌شود.

قیمت جاری (بازار): هرگاه اجزاء حساب‌های ملی را به قیمت دوره گزارش شده فعلی، بیان کنیم در این صورت آنها را به قیمت جاری نشان داده‌ایم.

قیمت ثابت: هرگاه اجزاء حساب‌های ملی را بر حسب قیمت‌های دوره مرجع یا پایه بیان کنیم در این صورت آنها را به قیمت ثابت نشان داده‌ایم.

ارزش افزوده: ارزش افزوده، ارزش اضافی ایجاد شده در جریان تولید است. تفاوت بین ارزش ستانده و مصرف واسطه در هر فعالیت اقتصادی را ارزش افزوده ناخالص می‌گویند. پس از کسر مصرف سرمایه ثابت از ارزش افزوده ناخالص، ارزش افزوده خالص به دست می‌آید.

ستانده: ستانده هر واحد تولیدی، مجموع کالاها و خدماتی است که در آن واحد تولید می‌شود و برای استفاده در دسترس قرار می‌گیرد. سهمی از کالاها و خدمات که تا پایان دوره حسابداری به صورت ناتمام یا کار در جریان ساخت باقی مانده باشد، جزو ستانده واحد به حساب می‌آید. کالاها و خدماتی که در یک واحد در دوره حسابداری معین تولید و در همان دوره در دیگر فرایندهای تولید آن واحد مصرف می‌شود، جزو ستانده آن واحد منظور نمی‌گردد. ستانده به سه دسته تقسیم می‌شود: ستانده بازاری، ستانده تولید شده برای خود مصرفی نهایی و تشکیل سرمایه به حساب خود و سایر ستانده‌های غیر بازاری.

مصرف واسطه: ارزش کالاها و خدمات مصرف شده در جریان تولید، به استثنای مصرف سرمایه ثابت است.

مصرف سرمایه ثابت: مصرف سرمایه ثابت، عبارت از کاهش ارزش جاری موجودی دارایی‌های ثابت است که در اثر از بین رفتن فیزیکی، از مد افتادگی عادی و حوادث معمولی، در دارایی‌های تحت مالکیت و مورد استفاده یک تولید کننده در یک دوره حسابداری، پدید می‌آید. مصرف سرمایه ثابت جزو هزینه‌های تولید است ولی مصرف واسطه محسوب نمی‌شود. این هزینه شامل ارزش دارایی‌های ثابت تخریب شده در نتیجه جنگ یا حوادث استثنایی که به ندرت پیش می‌آیند، از قبیل بلایای طبیعی عمده نمی‌شود.

مالیات‌ها: مالیات‌ها، پرداخت‌های اجباری و بلاعوض واحدهای نهادی به دولت است که به صورت نقدی و غیر نقدی انجام می‌گیرد. اطلاق صفت بلاعوض به

مالیات‌ها، از این جهت است که دولت در مقابل دریافت مالیات از یک واحد نهادهی، خدمتی را به صورت فردی به آن ارائه نمی‌کند هر چند که با دریافت مالیات، منابع مالی خود را افزایش دهد و با استفاده از این منابع، کالاها و خدماتی را برای سایر واحدها، اعم از تک افراد یا کل جامعه فراهم آورد. مالیات‌ها به دو دسته کلی تقسیم می‌شوند:

- مالیات بر تولید و واردات

- مالیات بر درآمد، ثروت و غیره

مالیات بر تولید و واردات: مالیاتی است که بر کالاها و خدمات، در زمانی که تولید شده‌اند، فروخته شده‌اند یا به مصارف دیگری رسیده‌اند و یا از خارج وارد شده‌اند، تعلق می‌گیرد.

مالیات بر تولید و واردات، منطبق با واژه سنتی مالیات‌های "غیر مستقیم" است که در سیستم حساب‌های ملی سابق به کار برده می‌شد.

مالیات بر تولید و واردات به دو گروه جزیی‌تر تقسیم می‌شوند:

- مالیات بر محصول

- سایر مالیات‌های بر تولید

مالیات بر محصول: مالیات بر محصول، مالیات تعلق گرفته بر یک واحد کالا یا خدمت است که به صورت مبلغ مشخصی برای هر واحد مقدار کالا یا درصد مشخصی از قیمت یک واحد کالا یا خدمت مبادله شده تعیین می‌شود. انواع مالیات بر محصول به شرح زیر است:

- مالیات از نوع مالیات ارزش افزوده (VAT):¹ مالیات تعلق گرفته بر کالاها و خدمات است که در مراحل مختلف توسط بنگاه‌های اقتصادی اخذ می‌شود ولی در نهایت، کل آن توسط خریدار نهایی پرداخت می‌شود.

- مالیات و حقوق گمرکی بر واردات: عبارت از مالیات

تعلق گرفته بر کالاها است که هنگام عبور از مرزهای گمرکی یا مرزهای اقتصادی، قابل پرداخت می‌شود. این نوع مالیات، همچنین شامل مالیات تعلق گرفته بر خدماتی است که توسط تولید کنندگان غیر مقیم به واحدهای نهادهی مقیم ارائه می‌شود.

- مالیات بر صادرات: مالیات تعلق گرفته بر کالاهایی است که از قلمرو اقتصادی خارج می‌شود و هنگام خروج از مرز قابل پرداخت می‌گردد.

این نوع مالیات همچنین شامل مالیات تعلق گرفته بر خدماتی است که به واحدهای غیر مقیم ارائه می‌شود. به طور کلی مالیات بر محصول، واردات و صادرات، مالیات‌هایی هستند که بر کالاها و خدمات تعلق می‌گیرند و در اثر تولید، فروش، انتقال، کرایه کالا یا ارائه خدمت قابل پرداخت می‌شوند.

سایر مالیات‌های بر تولید: سایر مالیات‌های بر تولید، تمامی مالیات‌هایی را در بر می‌گیرد که یک بنگاه در نتیجه اشتغال به تولید (به غیر از مالیات بر محصول)، موظف به پرداخت آن است.

این نوع مالیات، مالیات بر سود یا مالیات بر سایر درآمدهای دریافت شده توسط بنگاه را در بر نمی‌گیرد و مالیاتی است که صرف‌نظر از سوددهی تولید، قابل پرداخت است، نظیر مالیات بر زمین، دارایی‌های ثابت و نیروی کار به کار گرفته شده در فرآیند تولید یا فعالیت‌ها و مبادلات ویژه.

تغییر موجودی انبار، به صورت ارزش موجودی انبار تحصیل شده توسط بنگاه، منهای ارزش مصرف آن در طول دوره حسابداری ثبت می‌شود.

یارانه (سوبسید): یارانه، پرداخت‌های جاری و بلاعوض واحدهای دولتی به بنگاه‌های اقتصادی است که بر اساس میزان فعالیت‌های تولیدی آن‌ها و یا مقدار یا ارزش کالاها یا خدمات تولید شده، فروخته شده یا وارد شده توسط آن‌ها، تعیین می‌شود. یارانه

ممکن است بر تولیدات داخلی یا بر کالاهای وارد شده نیز، تعلق گیرد.

یارانه، مشابه مالیات‌ها به دو دسته کلی تقسیم می‌شود:

- یارانه بر محصول

- سایر یارانه‌ها بر تولید

یارانه بر محصول: یارانه‌ای است که بر یک واحد

کالا یا خدمت تولید شده تعلق می‌گیرد و به صورت

مبلغ مشخصی برای یک واحد کالا یا به صورت درصد

مشخصی از یک کالا یا خدمت، قابل پرداخت است.

سایر یارانه‌ها بر تولید: عبارت از تمامی یارانه‌هایی است

که بنگاه‌های مقیم، در اثر اشتغال به تولید دریافت

می‌کنند، غیر از انواع یارانه بر محصول.

گزیده اطلاعات

در سال 1395 محصول ناخالص داخلی استان به قیمت جاری معادل 1855354 میلیارد ریال بوده است که نسبت به سال 1394، 3/8 درصد افزایش داشته است.

در همین سال بیشترین سهم ارزش افزوده فعالیت‌های اقتصادی در محصول ناخالص داخلی استان به ترتیب مربوط به بخش صنعت و معدن با 76/8 درصد و بخش خدمات با 18/8 درصد بوده است

23-1- محصول ناخالص داخلی به قیمت بازار و ارزش افزوده در بخش های عمده اقتصادی
(میلیارد ریال)

1392	1391	1390	شرح ⁽²⁾
			(به قیمت جاری)
53389	35811	26158	کشاورزی ، شکار و جنگلداری و ماهیگیری
1555864	1292575	1128258	استخراج معدن
163286	149341	85951	صنعت
18080	14300	13852	تأمین برق ، گاز ، بخار و تهویه هوا
159	2120	1971	آبرسانی ، مدیریت پسماند ، فاضلاب و فعالیت های تصفیه
19024	13994	17133	ساختمان
50917	34854	27361	عمده فروشی و خرده فروشی ، تعمیر وسایل نقلیه و کالاها
47428	34179	26187	حمل و نقل و انبارداری و پست
3696	2549	1810	فعالیت خدماتی مربوط به تأمین جا و غذا
1732	1191	982	اطلاعات و ارتباطات
5981	5238	4132	فعالیت های مالی و بیمه
47259	30979	24662	املاک و مستغلات
2231	1486	1390	فعالیت های حرفه های ، علمی و فنی
2636	1914	1544	فعالیت های اداری و خدمات پشتیبانی
28905	22624	20206	اداره امور عمومی و خدمات شهری و تأمین اجتماعی
15171	13747	11235	آموزش
21998	16857	11424	فعالیت های مربوط به سلامت انسان و مددکاری اجتماعی
3421	2717	2116	فعالیت های هنری ، سرگرمی ، تفریح و سایر خدمات
2041177	1676476	1406374	جمع ⁽¹⁾
1293	3972	3024	خالص مالیات بر واردات
8166	7479	7991	مالیات بر واردات
6873	3507	4967	یارانه بر واردات
2042469	1680448	1409398	محصول ناخالص داخلی (به قیمت بازار)
468520	370750	272021	محصول ناخالص داخلی بدون نفت (به قیمت بازار) .

23-1- محصول ناخالص داخلی به قیمت بازار و ارزش افزوده در بخش های عمده اقتصادی (دنباله)
(میلیارد ریال)

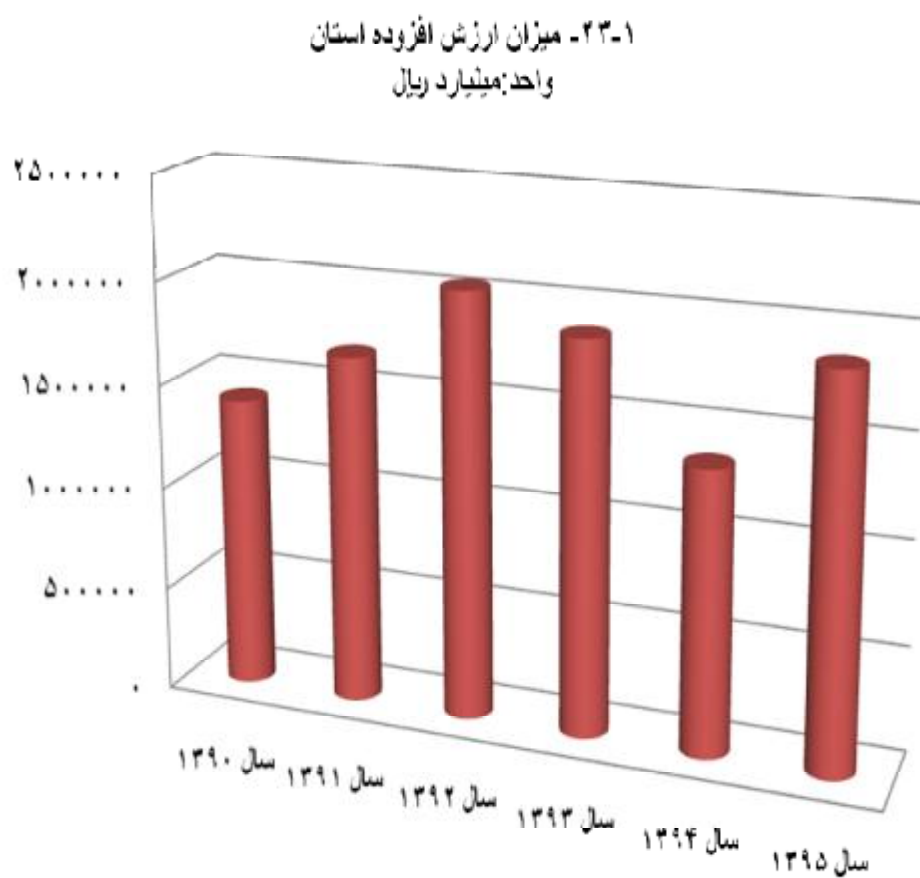
1395	1394	1393	شرح ⁽²⁾
			(به قیمت جاری)
80842	64926	63768	کشاورزی، شکار و جنگلداری و ماهیگیری
1191291	786921	1307502	استخراج معدن
176915	144705	176924	صنعت
24458	25957	31092	تأمین برق، گاز، بخار و تهویه هوا
4109	3776	1945	آبرسانی، مدیریت پسماند، فاضلاب و فعالیت های تصفیه
27815	22081	23134	ساختمان
60359	53243	55735	عمده فروشی و خرده فروشی، تعمیر وسایل نقلیه و کالاها
76231	65377	61085	حمل و نقل و انبارداری و پست
5660	5172	4459	فعالیت خدماتی مربوط به تأمین جا و غذا
3042	2440	2092	اطلاعات و ارتباطات
5900	5205	4556	فعالیت های مالی و بیمه
66780	57622	50071	املاک و مستغلات
3573	3611	2510	فعالیت های حرفه‌ای، علمی و فنی
3983	3722	3269	فعالیت های اداری و خدمات پشتیبانی
50168	42549	36179	اداره امور عمومی و خدمات شهری و تأمین اجتماعی
27862	22546	19231	آموزش
41336	35151	28256	فعالیت های مربوط به سلامت انسان و مددکاری اجتماعی
5031	4483	3999	فعالیت های هنری، سرگرمی، تفریح و سایر خدمات
1855354	1349487	1875807	جمع ⁽¹⁾
12191	4076	- 850	خالص مالیات بر واردات
15248	9326	8543	مالیات بر واردات
3057	5250	9392	یارانه بر واردات
1867545	1353562	1874958	محصول ناخالص داخلی به قیمت بازار
660132	583317	562849	محصول ناخالص داخلی بدون نفت (به قیمت بازار)

(1) اختلاف در سر جمع ناشی از گرد کردن ارقام می باشد.

(2) اطلاعات توسط سازمان ذی ربط تجدید نظر شده است.

مأخذ - مرکز آمار ایران. (ر. م)

- مرکز آمار ایران. دفتر حسابهای اقتصادی.

مبنا جدول 23-1

(میلیارد ریال)			23- ستانده بخش های عمده اقتصادی
1392	1391	1390	شرح ⁽²⁾
			(به قیمت های جاری)
2888128	2225372	1901854	جمع ⁽¹⁾
81881	55802	39820	کشاورزی ، شکار و جنگلداری و ماهیگیری
1600641	1322077	1152088	استخراج معدن
820968	559871	463586	صنعت
31618	26277	23662	تأمین برق ، گاز ، بخار و تهویه هوا
4342	5122	3555	آبرسانی ، مدیریت پسماند ، فاضلاب و فعالیت های تصفیه
47645	36054	44401	ساختمان
65032	44784	34837	عمده فروشی و خرده فروشی ، تعمیر وسایل نقلیه و کالاها
75305	54764	41767	حمل و نقل و انبارداری و پست
7005	4870	3459	فعالیت خدماتی مربوط به تأمین جا و غذا
2797	1877	1525	اطلاعات و ارتباطات
8853	7156	5499	فعالیت های مالی و بیمه
50474	33880	27387	املاک و مستغلات
2869	1861	1733	فعالیت های حرفه‌ای ، علمی و فنی
3754	2751	2204	فعالیت های اداری و خدمات پشتیبانی
35986	28066	26450	اداره امور عمومی و خدمات شهری و تأمین اجتماعی
17553	15959	13119	آموزش
26449	20252	13634	فعالیت های مربوط به سلامت انسان و مددکاری اجتماعی
4955	3950	3127	فعالیت های هنری ، سرگرمی ، تفریح و سایر خدمات

23-2- ستانده بخش های عمده اقتصادی (دنباله) (میلیارد ریال)

1395	1394	1393	شرح ⁽²⁾
			(به قیمت های جاری)
2652549	2065387	2725963	جمع ⁽¹⁾
119533	98652	96654	کشاورزی ، شکار و جنگلداری و ماهیگیری
1251786	836491	1355685	استخراج معدن
709572	628684	807657	صنعت
41859	41745	45633	تأمین برق ، گاز ، بخار و تهویه هوا
8802	7479	5458	آبرسانی ، مدیریت پسماند ، فاضلاب و فعالیت های تصفیه
67858	54101	57312	ساختمان
77507	68196	71076	عمده فروشی و خرده فروشی ، تعمیر وسایل نقلیه و کالاها
114127	106289	96954	حمل و نقل و انبارداری و پست
10796	9799	8422	فعالیت خدماتی مربوط به تأمین جا و غذا
4953	4057	3342	اطلاعات و ارتباطات
10201	9132	7687	فعالیت های مالی و بیمه
71811	62066	54474	املاک و مستغلات
4510	4834	3067	فعالیت های حرفه ای ، علمی و فنی
5571	5212	4633	فعالیت های اداری و خدمات پشتیبانی
64435	53830	45652	اداره امور عمومی و خدمات شهری و تأمین اجتماعی
32188	26061	22493	آموزش
49511	42187	33940	فعالیت های مربوط به سلامت انسان و مددکاری اجتماعی
7533	6573	5823	فعالیت های هنری ، سرگرمی ، تفریح و سایر خدمات

1/ اختلاف در سر جمع ناشی از گرد کردن ارقام می باشد

2/ اطلاعات توسط سازمان ذی ربط تجدید نظر شده است .

مأخذ _ مرکز آمار ایران . (ر. م)

— مرکز آمار ایران . دفتر حسابهای اقتصادی .

23-3- مصرف واسطه بخش های عمده اقتصادی (میلیارد ریال)

1392	1391	1390	شرح ⁽²⁾
			(به قیمت های جاری)
846951	548896	495480	جمع ⁽¹⁾
28493	19991	13662	کشاورزی، شکار و جنگلداری و ماهیگیری
44778	29501	23831	استخراج معدن
657682	410530	377635	صنعت
13539	11977	9810	تأمین برق، گاز، بخار و تهویه هوا
4183	3001	1583	آبرسانی، مدیریت پسماند، فاضلاب و فعالیت های تصفیه
28621	22061	27268	ساختمان
14115	9931	7477	عمده فروشی و خرده فروشی، تعمیر وسایل نقلیه و کالاهای
27877	20585	15580	حمل و نقل و انبارداری و پست
3308	2321	1649	فعالیت خدماتی مربوط به تأمین جا و غذا
1065	686	542	اطلاعات و ارتباطات
2872	1918	1367	فعالیت های مالی و بیمه
3215	2901	2725	املاک و مستغلات
639	375	343	فعالیت های حرفه ای، علمی و فنی
1117	837	660	فعالیت های اداری و خدمات پشتیبانی
7081	5442	6244	اداره امور عمومی و خدمات شهری و تأمین اجتماعی
2382	2211	1884	آموزش
4451	3395	2210	فعالیت های مربوط به سلامت انسان و مددکاری اجتماعی
1533	1233	1011	فعالیت های هنری، سرگرمی، تفریح و سایر خدمات

23-3- مصرف واسطه بخش های عمده اقتصادی (دنباله)			
(میلیارد ریال)			
1395	1394	1393	شرح ⁽²⁾
			(به قیمت های جاری)
797195	715901	850156	جمع ⁽¹⁾
38691	33726	32885	کشاورزی، شکار و جنگلداری و ماهیگیری
60495	49570	48183	استخراج معدن
532657	483979	630733	صنعت
17401	15788	14541	تأمین برق، گاز، بخار و تهویه هوا
4693	3703	3513	آبرسانی، مدیریت پسماند، فاضلاب و فعالیت های تصفیه
40043	32020	34178	ساختمان
17147	14953	15341	عمده فروشی و خرده فروشی، تعمیر وسایل نقلیه و کالاها
37896	40912	35870	حمل و نقل و انبارداری و پست
5136	4627	3963	فعالیت خدماتی مربوط به تأمین جا و غذا
1911	1617	1250	اطلاعات و ارتباطات
4300	3927	3131	فعالیت های مالی و بیمه
5031	4444	4403	املاک و مستغلات
936	1223	557	فعالیت های حرفه‌ای، علمی و فنی
1588	1490	1363	فعالیت های اداری و خدمات پشتیبانی
14268	11281	9473	اداره امور عمومی و خدمات شهری و تأمین اجتماعی
4326	3516	3261	آموزش
8174	7036	5684	فعالیت های مربوط به سلامت انسان و مددکاری اجتماعی
2501	2090	1825	فعالیت های هنر، سرگرمی، تفریح و سایر خدمات

1/ اختلاف در سرجمع ناشی از گرد کردن ارقام می باشد

2/ اطلاعات توسط سازمان ذی ربط تجدید نظر شده است .

مأخذ - مرکز آمار ایران . (ر. م)

- مرکز آمار ایران . دفتر حسابهای اقتصادی